

Моніторингова діяльність з інклюзивності у спорті Європейського Союзу та України

Вікторія Маринич, Ірина Когут

Національний університет фізичного виховання і спорту України, Київ, Україна

Анотація. Спорт є важливою частиною європейської ідентичності та ключовим аспектом економіки держав-членів Європи. Політика ЄС сприяє підвищенню ролі спорту для людей, суспільства та економіки, адже у цьому секторі працюють мільйони європейських громадян і додається мільярдний дохід. Політики, фахівці сфери освіти, регіональні та національні експерти беруть безпосередню та регулярну участь у забезпеченні того, щоб спорт продовжував вирішувати сучасні виклики. Реалізація політики ЄС у сфері спорту, як і багатьох інших, ґрунтується на моніторинговій діяльності (зборі статистичних даних). Питанням, яким чином відбуваються такі процеси в Європейському Союзі та Україні, буде присвячене наше дослідження. *Мета.* Характеристика моніторингової діяльності щодо інклюзивності у спорті для збільшення видимості визначених груп, які наражаються на бар'єри інклюзії, на підставі вивчення досвіду Європейського Союзу та України. *Методи.* Аналіз науково-методичної літератури та матеріалів мережі Інтернет, документальних джерел; синтез та узагальнення. *Результати.* Проаналізовано міжнародні документи і законодавство про забезпечення інклюзивності в спорті. Досліджено моніторингову діяльність щодо інклюзивності у спорті в країнах-членах Європейського Союзу, а також Центральної та Східної Європи, Кавказу, Середньої Азії. Оцінка реалізації політики спорту в Європейському Союзі дозволила встановити, що ініціативи щодо спорту реалізуються за принципом поділу компетенції між ЄС та державами-членами ЄС. Підтримка спорту на регіональному та місцевому рівнях в ЄС відбувається через програму Еразмус + Нова стратегія інклюзії та різноманітності Erasmus+ і Європейського корпусу солідарності сприятиме подальшій інклюзії та різноманітності, в тому числі через спорт. Моніторингова діяльність щодо інклюзивності у спорті залежить від традицій у країнах-членах ЄС. На підставі проведених досліджень процесу збору даних на рівні країн ЄС вдалося виявити успішні практики Швеції, Великої Британії, Чорногорії, Туреччини. Варто зазначити, що в Україні відсутня система моніторингу реалізації освітньої політики щодо інклюзії, що потребує подальшого вирішення.

Ключові слова: особа з інвалідністю, інклюзивність, спорт, моніторинг, статистичні дані, країни Європейського Союзу.

Viktoriia Marynych, Iryna Kogut

MONITORING ACTIVITIES ON INCLUSIVENESS IN SPORTS IN THE EUROPEAN UNION AND UKRAINE

Abstract. Sport is an important part of the European identity and a key aspect of the economies of the European Union member states. EU policy promotes the role of sport for people, society and the economy, as the sector employs millions of European citizens and generates billions of euros in revenue. Policy makers, educators, regional and national experts are directly and regularly involved in ensuring that sport continues to meet today's challenges. The implementation of EU policies in the field of sport, like many others, is based on monitoring activities (collection of statistical data). This study was focused on how such processes take place in the European Union and Ukraine. *Objective.* To characterize the monitoring activities on inclusiveness in sport in order to increase the visibility of certain groups that face barriers to inclusion, based on the experience of the European Union and Ukraine. *Methods.* Analysis of scientific and methodological literature and Internet materials, documentary sources; synthesis and generalization. *Results.* International documents and legislation on ensuring inclusiveness in sport were analyzed. The monitoring activities on inclusiveness in sport in European Union member states, as well as in the countries of Central and Eastern Europe, the Caucasus, and Central Asia were studied. An assessment of the implementation of sports policy in the European Union revealed that sports initiatives are implemented based on the principle of division of competences between the EU and its member states. Support for sport at the regional and local levels in the EU is provided through the Erasmus+ program. The new Erasmus+ and European Solidarity Corps Inclusion and Diversity Strategy will

Вступ. «Будьте у формі, будьте активними та здоровими», – такий слоган розташований на сайті Європейської комісії, розділ «Спорт» [4]. Спорт є важливою частиною європейської ідентичності та ключовим аспектом економіки держав-членів Європи. Політика ЄС сприяє підвищенню ролі спорту для людей, суспільства та економіки, адже у цьому секторі працюють мільйони європейських громадян і додається мільярдний дохід. Політики, фахівці сфери освіти, регіональні та національні експерти беруть безпосередню та регулярну участь у забезпеченні того, щоб спорт продовжував вирішувати сучасні виклики. Реалізація політики ЄС у сфері спорту, як і багатьох інших, ґрунтується на моніторинговій діяльності (зборі статистичних даних). Питанням, яким чином відбуваються такі процеси в Європейському Союзі та Україні, буде присвячене наше дослідження.

Дослідження виконано на кафедрі професійного, неолімпійського та адаптивного спорту Національного університету фізичного виховання і спорту України відповідно до плану науково-дослідної роботи Національного університету фізичного виховання і спорту України на 2021–2025 рр. за темою 1.4. «Теоретико-методологічні засади розвитку професійного, неолімпійського та адаптивного спорту в Україні в умовах реформування сфери фізичної культури і спорту» (номер держреєстрації 0121U108294) та темою «Організаційно-методичні засади імплементації інклюзивності в освіті та спорті» в межах виконання проєкту «Виконання завдань перспективного плану розвитку наукового напрямку «Суспільні науки» Національного університету фізичного виховання і спорту України» (номер держреєстрації 0123U102379).

Мета дослідження – характеристика моніторингової діяльності з інклюзивності у спорті для збільшення видимості визначених груп, які наражаються на бар'єри інклюзії, на під-

Marynych V., Kogut I. Monitoring activities on inclusiveness in sports in the European Union and Ukraine. *Theory and Methods of Physical Education and Sports*. 2023; 4: 78–83
DOI: 10.32652/tmfvs.2023.4.78–83

Маринич В., Когут І. Моніторингова діяльність з інклюзивності у спорті Європейського Союзу та України. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*. 2023; 4: 78–83
DOI: 10.32652/tmfvs.2023.4.78–83

further promote inclusion and diversity, including through sport. Monitoring activities on inclusiveness in sport depend on traditions in EU member states. The studies of the data collection process at the EU country level made possible to identify successful practices in Sweden, the United Kingdom, Montenegro, and Turkey. It is noteworthy that Ukraine lacks a system for monitoring the implementation of educational policy on inclusion, which needs to be addressed further.
Keywords: disabled person, inclusiveness, sports, monitoring, statistics, European Union countries.

ставі вивчення досвіду Європейського Союзу та України.

Методи дослідження: аналіз науково-методичної літератури та матеріалів мережі Інтернет, документальних джерел; синтез та узагальнення.

У процесі дослідження проводили аналіз офіційних сайтів міжнародних організацій, які займаються моніторинговою діяльністю щодо інклюзивності в спорті. Синтез та узагальнення зібраної інформації дозволили охарактеризувати досвід Європейського Союзу та України стосовно збору даних про спорт та окремі групи людей, які наражаються на бар'єри інклюзії. Аналіз документальних джерел – результатів досліджень, дозволив порівняти процеси збору статистичних даних в країнах Європи та України.

Результати дослідження та їх обговорення. На підставі аналізу офіційного сайту Європейської комісії здійснено оцінку політики спорту в Європейському Союзі, а також моніторингової діяльності щодо інклюзивності у спорті [4]. З'ясовано, що Генеральний директорат з питань освіти, молоді, спорту та культури Європейської комісії спонсорує багато ініціатив на рівні Європейського Союзу та держав-членів ЄС, метою яких є сприяння взаємодії між регіональними та місцевими організаціями, і, таким чином, допомагає європейським громадянам стати більш залученими до спорту [16]. Реалізація політики спорту в ЄС відбувається через Європейський тиждень спорту (відзначення спорту у своїх громадах), Спортивний форум ЄС (діалог на високому рівні між спортивними лідерами, підприємцями та іншими спортивними професіоналами), #BeInclusive EU Sport Awards (відзначення організацій, які використовують силу спорту для підвищення соціальної інтеграції незахищених груп, які мають справу з соціальними проблемами, наприклад, етнічні мен-

шини, біженці, мігранти, люди з інвалідністю, вразлива молодь тощо), ініціативу HealthyLifestyle4All (популяризація здорового способу життя серед усіх поколінь і соціальних груп, поєднуючи спорт і активний спосіб життя з політикою в галузі охорони здоров'я, харчування).

Підтримка спорту на регіональному та місцевому рівнях в ЄС відбувається через програму Еразмус+ – програму Європейського Союзу у сфері освіти, професійної підготовки, молоді та спорту [5]. Erasmus+ розвиває європейський вимір у сфері спорту, наприклад, посилюючи співпрацю між спортивними організаціями, органами державної влади та іншими сторонами. ЄС поважає автономію спортивних організацій, сприяє дотриманню принципів демократії, прозорості, звітності, інклюзивності. Дії Erasmus+ у сфері спорту сприяють участі в спорті, фізичній активності та волонтерській діяльності. Вони призначені для вирішення суспільних і спортивних проблем. Однією з ключових цілей програми Erasmus+ є сприяння інтеграції людей, які стикаються з перешкодами у доступі або мають менше можливостей. Так, зі спортивних проєктів, підтриманих Erasmus+ у період 2014–2017 рр., кожен третій стосувався питань, пов'язаних із соціальною інтеграцією. Програма Erasmus+ 2021–2027 рр. містить окремий пріоритет стосовно інклюзії та різноманіття (обмежений доступ чи менші можливості; проблеми зі здоров'ям; бар'єри, пов'язані з системами освіти, навчання, дискримінацією; культурні відмінності; соціальні, економічні та географічні бар'єри).

Роль спорту та фізичної активності як джерела та рушія соціальної інтеграції висвітлюється в кількох політичних документах, зокрема в Робочому плані ЄС для спорту (2021–2024) [6], Висновках Ради Європи щодо до-

ступу до спорту людей з інвалідністю [7]. У березні 2021 р. Комісія прийняла Стратегію прав людей з інвалідністю на 2021–2030 рр. [10], спрямовану на подальше розширення можливостей людей з інвалідністю та забезпечення їх повної участі в житті суспільства. У 2021 р. з'явилася нова стратегія інклюзії та різноманітності Erasmus+ і Європейського корпусу солідарності, яка сприятиме подальшій інклюзії та різноманітності [8].

Заходи солідарності – це потенційна європейська додаткова цінність, вони повинні приносити користь громадам і сприяти особистому, освітньому, соціальному, громадянському та професійному розвитку учасників. Діяльність солідарності має розвиватися у різних сферах, серед яких соціальна інтеграція; інклюзія людей з інвалідністю та іншими обмеженнями; здоров'я і благополуччя; фізкультура і спорт [9].

Беручи до уваги схожість програм Erasmus+ і Європейського корпусу солідарності щодо деяких цільових груп (люди з меншими можливостями в програмі Erasmus+ і молоді люди з меншими можливостями в програмі Європейського корпусу солідарності), спільний характер структур впровадження двох Програм, а також схожість у структурі фінансування, планується створити спільну структуру заходів із залучення.

Організаціям пропонується займатися питаннями інклюзії та різноманітності відповідно до своїх потреб і потреб своєї громади в національному контексті. Також інклюзія та різноманітність є частиною критеріїв відбору заявок на фінансування та виділення фінансової підтримки, а також вони можуть мати переваги у процесі надання гранту.

Структура заходів з інклюзії має чотири конкретні цілі:

- інтеграція інклюзії та різноманітності як наскрізного пріоритету та керівного принципу;
- забезпечення пропозиції інклюзивних функцій і механізмів у рамках розробки Програм і бюджету, виділеного на її дії, а також того, що акцент на інклюзивності та різноманітності

Таблиця 1. Інформація про регулярний збір даних про заняття спортом для осіб з інвалідністю на національному рівні [13]

Держава-член ЄС	Інформація	Джерело
Франція	Кількість членів спортивних клубів для осіб з інвалідністю Кількість спортивних клубів для осіб з інвалідністю	Відділ статистики при міністерстві національної освіти (MEOS, statistic department attached to the Ministry of National Education) [11]
Німеччина	Дані про участь збираються на федеральному рівні	
Ірландія	Частка хворих/осіб з інвалідністю та їх участь у спорті	Спортивна Ірландія (Sport Ireland) [1]
Нідерланди	Частка тих, хто займається спортом для різних типів інвалідності (регулярність збору даних не зрозуміла)	Національний інститут громадського здоров'я (National Institute of Public Health) [14]
Швеція	Активність і бездіяльність за типом інвалідності (наприклад, частка людей з інвалідністю, які займалися спортом протягом останнього тижня)	Національне дослідження громадської охорони здоров'я, Здоров'я за рівних можливостей (The National Public Health Survey, Health on Equal Opportunities) [3]
Іспанія	Членство у спортивних федераціях, присвячених спорту для осіб з інвалідністю	Річний звіт Міністерства освіти, культури та спорту Іспанії (MECD) (Annual report of the Spanish Ministry for Education Culture and Sports (MECD) [12]
Велика Британія	Рівні фізичної активності (активна, досить активна, неактивна) за статусом інвалідності	Дослідження активного життя, Sport England (Active Lives Survey, Sport England) [17]
Бельгія, Італія, Латвія, Румунія	Немає регулярного збору даних на національному рівні	

Таблиця 2. Оцінка освітніх систем на предмет чисельності в них учнів з інвалідністю та реалізації освітньої політики щодо

	Країна													
	Албанія	Вірменія	Азербайджан	Білорусь	Боснія/Герцеговина	Болгарія	Хорватія	Чехія	Естонія	Грузія	Угорщина	Казахстан	Косово	Киргизстан
1	-	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+
2														
a	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
б	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	+
в	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-
г	-	-	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	-
г	-	-	+	-	-	+	+	+	+	+	-	+	-	-
д	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
3	-	+	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+	+
4														
a	-	+	-	-	+	+	-	+	+	-	+	+	+	-
б	-	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-
в	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	+	-
г	-	-	-	-	-	+	-	+	+	-	+	+	-	-
г	-	-	-	-	-	+	-	+	+	-	-	+	-	-
д	-	+	-	-	+	+	-	+	+	-	+	+	+	-
5														
a	-	-	+	-	-	+	-	+	+	+	-	+	+	-
б	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+
в	-	+	-	+	-	+	+	-	-	+	+	+	-	+

Примітки: + Так; - Ні.

враховується на всіх етапах управління Програмами;

- встановлення спільного розуміння тих, кого можна вважати людьми з меншими можливостями, і сприяння позитивному підходу до різноманітності;

- підтримка організацій-бенефіціарів у створенні більш високоякісних проєктів, спрямованих на інклюзивність та різноманітність, а також у розробці та реалізації проєктів у більш інклюзивний та різноманітний спосіб.

Для підтримки виконання цих завдань у національних агентствах мають бути призначені відповідальні особи з питань інклюзії та різноманітності.

Важливим аспектом реалізації стратегії інклюзії та різноманітності є моніторингова діяльність цих питань в країнах ЄС. Слід зазначити, що спортивні статистичні дані для ЄС не збираються за допомогою одного окремого дослідження, а надходять з різ-

них колекцій даних Євростату. Спортивна статистика стосується як соціальних, так і економічних аспектів спорту. Одне з таких останніх порівняльних досліджень у 2018 р. було присвячене доступу до спорту для людей з інвалідністю та іншими обмеженнями, щоб краще зрозуміти їх перешкоди для участі в соціальному житті країн-держав ЄС [13].

Дослідження було спрямоване на вивчення участі у спортивній діяльності осіб з інвалідністю та іншими обмеженнями. Волонтерство у спорті, тренерська робота чи глядачі не входять до сфери дослідження. В дослідженні було проведено швидкий систематичний перегляд наявних даних, інформації та доказів щодо конкретних держав-членів, а саме інформації про програми для осіб з інвалідністю та іншими обмеженнями в 11 країнах.

Огляди країн виявили значні відмінності в діапазоні даних, що стосуються участі людей з інвалідністю та

іншими обмеженнями у спорті. Вони варіюють на рівні країни від детальних даних про різні рівні активності для різних груп інвалідності до ширших показників участі у спорті (наприклад, кількість людей, які займаються спортом, для яких обмежені можливості; кількість клубів, які пропонують спорт для людей з інвалідністю, і кількість членів клубу).

Короткий опис методів збору даних і підходів, прийнятих у країнах вибірки, представлено в таблиці 1.

Серед досліджуваних країн є такі, в яких немає регулярного збору даних на національному рівні (Бельгія, Італія, Латвія, Румунія). Частково це може бути пов'язано з децентралізацією структур для розробки політики в цих країнах. В інших країнах збираються дані за різними критеріями. Так, у Швеції Національне дослідження громадської охорони здоров'я «Здоров'я на рівні можливості», збирає дані про активність та пасивність

інклюзії в країнах Центральної та Східної Європи, Кавказу та Середньої Азії [17]

Латвія	Литва	Монголія	Чорногорія	Північна Македонія	Польща	Молдова	Румунія	Росія	Сербія	Словаччина	Словенія	Таджикистан	Туреччина	Україна	Узбекистан
+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	-	+
+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
-	+	+	+	+	+	+	-	+	-	-	-	-	+	-	+
+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+
+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+
+	+	-	+	+	+	-	-	+	+	+	+	-	+	+	-
+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+
+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	-	-
+	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-
+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	-	-
+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	-	-
+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-	-
+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	-	-
+	+	-	+	-	-	+	-	+	+	+	+	-	+	-	-

людей з інвалідністю. Остання хвиля опитування, яка включає дані, дезагреговані за інвалідністю, була в 2015 р. Ці дані дезагреговані за типом інвалідності. До них входять загальне населення, люди з інвалідністю, особи з більш ніж однією інвалідністю, особи зі зниженим зором, особи з обмеженою мобільністю, особи з високим ступенем обмеженої мобільності, особи з астмою або алергією, особи з тривожними розладами та особи з проблемами здоров'я, які сильно обмежують активність.

У Великій Британії Державне національне агентство спортивної активності Sport England збирає докладні дані про показники участі людей з інвалідністю за допомогою національного дослідження активного життя, яке проводиться щорічно.

Огляд показує, що важко проводити узгоджені порівняння між країнами, оскільки вони використовують різні показники для вимірювання участі людей з інвалідністю та іншими обмеженнями у спорті. Приклади належної практики включають Швецію та Велику Британію, де дані збираються на національному рівні для різних рівнів активної поведінки з різними типами інвалідності.

Ще одним дослідженням інклюзивності у спорті є розділ Всесвітньої доповіді з моніторингу освіти 2021 р. «Інклюзивність та освіта: для всіх означає для всіх. Країни Центральної та Східної Європи, Кавказ та Середня Азія» [2], присвячений збору даних про дітей з інвалідністю.

Освітні системи цих країн надавали дані про різні показники.

1. Потенційна чисельність населення, яке має здобувати обов'язкову освіту (наприклад, чисельність дітей, які за законом мають здобувати обов'язкову освіту).

2. Чисельність учнів, які:

а) навчаються на всіх рівнях освіти (дані збираються міністерством освіти або іншими органами управління);

б) ніде не навчаються (але за законом повинні навчатися);

в) навчаються у загальноосвітніх школах;

г) навчаються у загальноосвітніх школах і проводять не менше 80 %

часу або чотири дні на тиждень в інклюзивних класах/групах зі своїми однокласниками;

г) навчаються в загальноосвітніх школах, але проводять не менше 80 % часу або чотири дні на тиждень у спеціальних класах/групах не зі своїми однолітками;

д) навчаються в окремих організаціях/спеціальних школах не зі своїми однолітками.

3. Освітні системи надають дані, дезагреговані за статтю, (потенційної чисельності населення, яке має здобувати обов'язкову освіту (наприклад, чисельність дітей, які за законом мають здобувати обов'язкову освіту)).

4. Чисельність учнів, дезагреговані за статтю, які:

а) навчаються на всіх рівнях освіти (дані збираються міністерством освіти або іншими органами управління);

б) ніде не навчаються (але за законом повинні навчатися);

в) навчаються у загальноосвітніх школах;

г) які навчаються у загальноосвітніх школах і проводять не менше 80 % часу або чотири дні на тиждень в інклюзивних класах/групах зі своїми однокласниками;

г) навчаються у загальноосвітніх школах, але проводять не менше 80 % часу або чотири дні на тиждень у спеціальних класах/групах не зі своїми однолітками;

д) навчаються в окремих організаціях/спеціальних школах не зі своїми однолітками.

5. Є системи:

а) моніторингу/оцінки реалізації освітньої політики щодо інклюзії;

б) оцінки якості освіти на всіх рівнях (національному, субнаціональному, на рівні школи);

в) використання даних із різних джерел для проведення самооцінки на різних рівнях.

За перерахованими питаннями проводили опитування експертів визначених країн. Збір даних у 30 освітніх системах слугував основою для підготовки національних профілів. Від України таким експертом була Наталія Софій. Отримані дані на основі опитування експертів представлено в таблиці 2.

Серед країн Центральної та Східної Європи, Кавказу та Середньої Азії, в яких оцінювали потенційну чисельність населення з інвалідністю, яке має здобувати обов'язкову освіту, слід виділити дві країни – Чорногорію і Туреччину, які ведуть системну комплексну роботу з оцінювання освітніх систем на предмет чисельності в них учнів з інвалідністю, а також реалізації освітньої політики щодо інклюзії.

Литва, Північна Македонія і Польща в переважній більшості відповідей мають позитивну оцінку, а саме: в Литві не ведеться облік чисельності учнів, які ніде не навчаються (але за законом повинні навчатися); в Північній Македонії відсутня система використання даних із різних джерел для проведення самооцінки з досліджуваного питання на різних рівнях; в Польщі наявна проблема з відсутністю систем моніторингу/оцінки реалізації освітньої політики щодо інклюзії; оцінки якості освіти на всіх рівнях (національному, субнаціональному, на рівні школи); використання даних із різних джерел для проведення самооцінки на різних рівнях.

Група країн, таких як Албанія, Білорусь, Хорватія, Грузія, Румунія, Росія, в переважній більшості дали негативні відповіді на питання щодо освітніх систем, які надають дані, дезагреговані за статтю (потенційної чисельності населення, яке має здобувати обов'язкову освіту (наприклад, чисельність дітей, які за законом мають здобувати обов'язкову освіту)).

Слід виділити Україну та Узбекистан, які не збирають дані про освітні системи, дезагреговані за статтю, відповідно, про учнів, які навчаються на всіх рівнях освіти; ніде не навчаються; навчаються у загальноосвітніх школах; навчаються у загальноосвітніх школах і проводять не менше 80 % часу або чотири дні на тиждень в інклюзивних класах/групах зі своїми однокласниками; навчаються у загальноосвітніх школах, але проводять не менше 80 % часу або чотири дні на тиждень у спеціальних класах/групах не зі своїми однолітками; навчаються в окремих організаціях/спеціальних школах не зі своїми однолітками. Занепокоєність викликає відсутність у

цих країнах систем моніторингу/оцінки реалізації освітньої політики щодо інклюзії; оцінки якості освіти на всіх рівнях (національному, субнаціональному, на рівні школи); використання даних із різних джерел для проведення самооцінки на різних рівнях.

Висновки:

1. Оцінка реалізації/ політики спорту в Європейському Союзі дозволила встановити, що ініціативи щодо спорту реалізуються за принципом поділу компетенції між ЄС та державами-членами ЄС. На рівні ЄС реалізуються Європейський тиждень спорту, Спортивний форум ЄС, #BelInclusive EU Sport Awards, ініціатива Healthy-Lifestyle4All. Підтримка спорту на регіональному та місцевому рівнях в ЄС відбувається через програму Еразмус + – програма Європейського Союзу у сфері освіти, професійної підготовки, молоді та спорту. Роль спорту та фізичної активності як засобу соціальної інтеграції висвітлюється в кількох політичних документах, зокрема у 2021 р. з'явилася нова стратегія інклюзії та різноманітності Erasmus+ і Європейського корпусу солідарності, яка сприятиме подальшій інклюзії та різноманітності, в тому числі через спорт.

2. Моніторингова діяльність щодо інклюзивності в спорті залежить від традицій у країнах-членах ЄС. Спортивні статистичні дані для ЄС не збираються за допомогою одного окремого дослідження, а надходять з різних колекцій даних Євростату. Спортивна статистика стосується як соціальних, так і економічних аспектів спорту. На підставі проведених досліджень процесу збору даних на рівні країн ЄС вдалося виявити успішні практики Швеції, Великої Британії, Чорногорії, Туреччини. Водночас в Україні відсутня система моніторингу реалізації освітньої політики щодо ін-

клюзії, що потребує подальшого вирішення.

Конфлікт інтересів. Автори заявляють, що відсутній будь-який конфлікт інтересів.

ЛІТЕРАТУРА

1. About Sport Ireland | Sport Ireland [Інтернет]. About Sport Ireland | Sport Ireland; [цитовано 22 жовт. 2023]. Доступно на: <https://www.sportireland.ie/>.
2. Global education monitoring report, 2021, Central and Eastern Europe, Caucasus and Central Asia: inclusion and education: all means all: summary (Ukrainian) [цитовано 22 жовт. 2023]. Доступно на: https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000377713_ukr.
3. Health Inequalities [Інтернет]. National Public Health Survey - Health on equal terms (Sweden); [цитовано 22 жовт. 2023]. Доступно на: <https://health-inequalities.eu/jwddb/national-public-health-survey-health-on-equal-terms-sweden/>.
4. Home | Sport [Інтернет]. Home | Sport; [цитовано 22 жовт. 2023]. Доступно на: <https://sport.ec.europa.eu/>.
5. Erasmus+ [Інтернет]. Sport actions; [цитовано 22 жовт. 2023]. Доступно на: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/opportunities/opportunities-for-organisations/sport-actions>
6. EUR-Lex – Access to European Union law – choose your language [Інтернет]. EUR-Lex - 42020Y1204(01) - EN - EUR-Lex; [цитовано 22 жовт. 2023]. Доступно на: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:42020Y1204\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:42020Y1204(01))
7. EUR-Lex – Access to European Union law – choose your language [Інтернет]. [цитовано 22 жовт. 2023]. Доступно на: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XG0607\(03\)&rid=4](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XG0607(03)&rid=4)
8. EUR-Lex – Access to European Union law – choose your language [Інтернет]. EUR-Lex - 32021R0817 - EN - EUR-Lex; [цитовано 22 жовт.

2023]. Доступно на: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/817/>.

9. EUR-Lex – Access to European Union law – choose your language [Інтернет]. EUR-Lex - 32021R0888 - EN - EUR-Lex; [цитовано 22 жовт. 2023]. Доступно на: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/888/>.

10. Language selection | European Commission [Інтернет]. Union of Equality: European Commission presents Strategy for the Rights of Persons with Disabilities 2021-2030; [цитовано 22 жовт. 2023]. Доступно на: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=uk&catId=89&newsId=9938&furtherNews=yes>

11. Ministère de l'Éducation Nationale et de la Jeunesse [Інтернет]. Unis pour notre École; [цитовано 22 жовт. 2023]. Доступно на: <https://www.education.gouv.fr/>.

12. Portada de la web del Ministerio de Cultura y Deporte | Ministerio de Cultura y Deporte [Інтернет]. Portada de la web del Ministerio de Cultura y Deporte; [цитовано 22 жовт. 2023]. Доступно на: <https://www.culturaydeporte.gob.es/portada.html>

13. Publications Office of the EU [Інтернет]. Mapping on access to sport for people with disabilities - Publications Office of the EU; [цитовано 22 жовт. 2023]. Доступно на: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/09e457a0-04d7-11e9-adde-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-84442024>

14. sif [Інтернет]. NIPH; [цитовано 22 жовт. 2023]. Доступно на: <https://www.sdu.dk/en/sif>

15. Sport [Інтернет]. About sport initiatives; [цитовано 22 жовт. 2023]. Доступно на: <https://sport.ec.europa.eu/sport-in-the-eu/about-sport-initiatives>

16. Sport England [Інтернет]. Uniting | The | Movement | Sport England; [цитовано 22 жовт. 2023]. Доступно на: <https://www.sportengland.org/>.

17. 2021 CENTRAL AND EASTERN EUROPE, CAUCASUS AND CENTRAL ASIA REPORT – INCLUSION AND EDUCATION: ALL MEANS ALL [цитовано 22 жовт. 2023]. Доступно на: https://www.european-agency.org/sites/default/files/210609_BLS20383_UNE_Eurasia_Report_EN_AV_v02_0.pdf.

Надійшла 05.09.2023

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ

Когут Ірина Олександрівна <https://orcid.org/0000-0002-3042-2189>, E-mail: kogut_irina@ukr.net
Маринич Вікторія Леонідівна <https://orcid.org/0000-0003-2784-680X>, wikleon@ukr.net

Національний університет фізичного виховання і спорту України,
вул. Фізкультури 1, м. Київ, 03150, Україна

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

Kogut Iryna <https://orcid.org/0000-0002-3042-2189>, E-mail: kogut_irina@ukr.net
Marynych Viktoriia <https://orcid.org/0000-0003-2784-680X>, wikleon@ukr.net

National University of Ukraine on Physical Education and Sport
Fizkul'tury str. 1, Kyiv, 03150, Ukraine